

Posudek oponenta diplomové práce – akademický rok 2022/2023

Autor práce: **Bc. Michal Jambor**

Studijní obor: Kulturní dějiny: Kulturně historická slavistika

Název práce: **Černý romantismus**

Oponent práce: Mgr. Et Mgr. Gabriela Maria Gańczarczyk, Ph.D.

Tématem diplomové práce bc. Michala Jambora je polský černý romantismus. Jedná se o oblast, která je málo známá a nepřiliš často zpracovávaná a které se začalo věnovat více pozornosti vlastně až v 21. století. Už to samo o sobě si zaslouží pochvalu za výběr tématu práce. Zároveň je třeba připomenout, že tato práce částečně navazuje také na bakalářskou práci studenta, v níž se zabýval obrazy nadpřirozena ve vybraných polských hororech (Zobrazení nadpřirozena ve vybraných polských hororových dílech, Pardubice 2020).

Cílem diplomní práce je analýza a interpretace děl černého romantismu v polském prostředí. Autor zaměřuje svou pozornost na nejznámější a nejuznávanější autory patřící do dvou neemigračních literárních skupin období zralého či vrcholného romantismu – první z nich je tzv. Ukrajinská škola, druhou Cyganeria Warszawska. Do první skupiny patří Antoni Młczyński a Seweryn Goszczyński, druhou zastupuje Roman Zmorski.

Práce je rozdělena do čtyř samostatných částí. První dvě obsahují především definice a vymezení pojmů romantismus (první kapitola) a černý romantismus (druhá kapitola). První kapitola je navíc rozdělaná do dalších menších částí, ve kterých najdeme informace o hlavních představitelích romantické literatury, historickém kontextu, v jakém se tento umělecký směr objevil ve světě, což dává velmi dobrý základ pro další analýzu polského romantismu a vysvětluje také fenomén polského mesianismu. Druhá kapitola je rozdělaná do podkapitol, které přibližují počátek směru a jeho předchůdce, základní charakteristiky černého romantismu, a také knižní edici *Czarny Romantyzm* a práce prof. Ławského, tedy nejdůležitější písemnictví k tématu. Druhou část práce tvoří rozbor děl jednotlivých autorů Ukrajinské školy ve třetí kapitole a *Cyganerę Warszawską* v poslední kapitole. Nechybí samozřejmě ani informace o životě a díle samotných autorů, podrobněji je však zanalyzováno jen několik vybraných děl. Jedná se jmenovitě o následující díla: *Maria* od Antoního Młczyńskiego, *Zamek kaniowski* Seweryna Goszczyńskiego a *Lesław* od Romana Zmorského. Dá se říct, že se v této části jedná o rozbor ikonických černo-romantických děl na pozadí životních osudů autorů a literárních uskopení, v nichž byly psány. Zkoumání jsou podrobená typická silně pesimistická atmosféra textů umístěných v temném prostředí, dále prvky zla a metafyzická, většinou svázaných se slovanským

folklorem nebo soudobými literárními, ideovými i filozofickými vlivy, čímž byly naplněné stanovené cíle práce.

Práce je napsána s velkým nadšením a znalostí tématu. Je zřejmé, že autora téma zajímá (a baví), a že se zabývá tématem, které je mu blízké. Výsledkem je dobrá znalost literatury k tématu a její obratné využití při psaní práce. Rozbory jednotlivých prací jsou nejen rozsáhlé, ale také podrobné a mnohohrstvé; je zřejmé, že student dobře rozumí problematice, o níž píše. Zároveň se mu daří precizně a s více než dostatečnou erudicí čerpat z etnologických či historických zdrojů.

Zároveň může být v práci problémem jazyk. Přestože autor používá bohatý jazykový aparát odpovídající úrovni analýzy, je třeba upozornit na více než četné překlepy (jak v českém textu, tak v citacích z polštiny) a polonismy (např. s. 19 Piastů místo Piastovců nebo s. 16 záborovců na místě, kde bylo myšleno polsky zaborców).

Druhá výtka k práci spočívá v tom, že v úvodu není pojednáno o tom, jak bude práce pracovat s překlady citátů nebo úryvků z literárních děl. V důsledku toho jsou Malczewského texty citovány z českého překladu, ale bez polského originálu, zatímco u Zmorského se všude objevuje pouze polský originál. Navíc na s. 28 najdeme citát z Mieczysława Jastruna, který se v textu objevuje v češtině (bez informace o tom, kdo jej přeložil), zatímco polský originál je uveden v poznámce pod čarou na konci textu. Proto požádám autora, aby v rámci obhajoby práce seznámil komisi s klíčem k "jazykové politice" ve své práci.

Poslední výhradou, která však není formálním nedostatkem, je absence polského resumé v práci, která se zabývá polskou literaturou. Chybí o to více, že Michal Jambor ovládá polský jazyk na velmi dobré úrovni, což dokázal mimo jiné tím, jak výborně se vypořádal s velmi náročnými polskojazyčnými literárními texty.

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji klasifikovat **C**, tedy **velmi dobře** s tím, že v případě úspěšné obhajoby magisterské práce a rozhodování mezi C a vyšší známkou, se ráda přikloním k vyššímu hodnocení.

V Praze 12. 5. 2023

Mgr. et Mgr. Gabriela Maria Gańczarczyk, Ph.D.